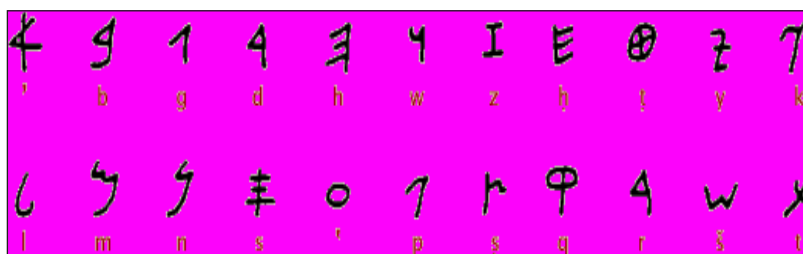

la internacikompreniga funkcio ne estas lingvistikaj, sed havas politikan kaj ekonomian karakteron. La aramea lingvo estis dank' al sia klara gramatiko kaj unueca skribmaniero ideala *prototipo de pazigrafio* (kvazaŭ internacia skriba lingvo), kiujn oni konas el la pli malfruaj artefaritaj projektoj.

Figuro 2.2: aramea enskribo el la 5-a jc. a.K.

Figuro 2.3: historia aramea alfabeto

La aramea skribo (ekstinta surbaze de la fenica jam komence de la 1-a jarmilo a.K.) estis pli facila ol la asiria keĵloskribo, tial uzis ĝin ankaŭ nearameanoj. Dedukteblas, ke ĝi ne estis laŭplane enkondukita kiel pazigrafio, sed estis akceptata en sia internacikompreniga funkcio tute spontanee. Pro la politikaj kapabloj de siaj portantoj, la aramea lingvo disvastiĝis en konsiderinde granda teritorio, sed verŝajne ĝi ne kaŭzis la formortigon de unuopaj dialektoj, kies parolantoj legis la aramean skribon ĉiuj siamaniere. La loĝantaro de Palestino, Sirio kaj Mezopotamio estis esence unueca lingve kaj kulture. Nur pro eksteraj politikaj kialoj, do pro superado de grekoj, persoj kaj araboj, estis lezita la unuiganta funkcio. La posteulo de iam internacia aramea lingvo estas la novaramea, kiu ekzistas en pluraj variantoj ĉe judoj, kristanoj kaj mandeoj. Al la plej gravaj variantoj apartenas la asiria lingvo, parolata de duonmiliono da loĝantoj en Sirio kaj norda Irako.